

---

# INFORMĀCIJAS ANALĪZE

9.–12. klase

## ► Stundas mērķis

Spēj atpazīt un izmantot dažādus valodas līdzekļus un simbolus, lai ar savu mediju vēstījumu ietekmētu citu viedokli.

## ► Sasaiste ar mācību priekšmetu

Latviešu valoda

<https://likumi.lv/ta/id/309597#piel2>

## ► Jēdzieni, atslēgas vārdi

Fakts un viedoklis

Emocijas

Mediju vēstījuma ietekme

Valodas līdzekļu, simbolu loma mediju vēstījumos

## ► Resursi

Skolēniem – darba lapas, pildspalvas

**Ilgums: 40 minūtes**

---

## Uzmanības piesaiste, aktivizēšana (10 min.)

1. Stunda sākas ar spēli (var izmantot bumbu), kurā viens skolēns pabeidz teikumu: "Tas ir vispārzināms fakts, ka...", bet nākamais skolēns ieilst, sakot: "Bet ir viedoklis, ka ..." Skolēni turpina tik ilgi, kamēr vēl ir zināmi viedokļi par konstatēto faktu. Tad tiek pateikts nākamais fakts.
2. Īsa saruna – kā mēs vērtējam citu viedokli, kāpēc un kādos gadījumos ir svarīga viedokļu dažādība? Vai ir situācijas, kad viedokļi ir pretrunā faktiem? Kādam nolūkam šādus viedokļus izplata? Kā citu cilvēku viedokļi ietekmē sabiedrību? Kur mūsdienās cilvēki visbiežāk pauž savu viedokli?
3. Skolēni klausās un min, kurš varētu būt teicis šo frāzi internetā, kāds ir vēstījuma mērķis, kādas emocijas un kāpēc tas rada. Skolotājs lasa frāzes ar atbilstošām emocijām, intonāciju:
  - Skaņa šajā koncertā bija tik slikta, es nekad vairs nepirkšu biļetes uz šīs grupas koncertiem.
  - Mana lekcija absolūti nevienu neinteresēja.
  - Kā var uzņemt tik garlaicīgu filmu.
  - Mūsdienās vairs neviens nelasa grāmatas, tāpēc mēs drīz būsim galīgi stulbi.
  - Kā var neiesist vārtus, futbolu spēlēt galīgi nemāk, laidiet mani laukumā, es visiem parādīšu.

## Galvenā daļa (25 min.)

1. Klasē tiek veidota improvizēta Ziņu studija. Skolēni sadalās grupās (4–6 skolēni grupā), un katra grupa saņem darba lapu. Skolēni grupā izvēlas vienu emociju, ko centīsies radīt ziņu sižeta skatītājiem. Izvēlēto emociju nesaka skaļi citām grupām. Uzdevums – izmantojot dotos faktus, izveidot ziņu sižetu par skolā notikušu koncertu (skatīt doto informāciju), lai radītu skatītājos izvēlēto emociju.
2. Ziņu sižets tiek attēlots kā etīde (vēlams noteikt laika limitu).
3. Pēc katra ziņu sižeta noskatīšanās:
  - pārējo grupu dalībnieki apspriežas un atzīmē kartītē, kuru emociju konkrētais ziņu sižets radīja;
  - noskaidro, kāda emocija bija konkrētās grupas mērķis;
  - pārrunā, kā emocija tika izraisīta, kuri bija iedarbīgākie vārdi, frāzes, vizuālie elementi;
  - pārrunā, vai izveidotais ziņu sižets ir uzskatāms par patiesu – kāpēc jā, kāpēc nē. Atbildi pamato!

## Refleksija (5 min.)

10 ekspresjautājumi (var izmantot bumbu):

- Kas ir fakts?
- Kas ir viedoklis?
- Vai viedoklis vienmēr ir paties?
- Vai fakts vienmēr ir paties?
- Kura viedoklī tu vienmēr ieklausies?
- Kuru cilvēku viedoklis tev nešķiet svarīgs?
- Vai un kāpēc tu kādreiz esi vēlējies ietekmēt citu cilvēku viedokli?
- Kāpēc citu viedoklis var ietekmēt kopējo sabiedrības viedokli par kādu jautājumu?
- Kāda ir emociju loma viedokļa paušanā?

Mini tāda viedokļa piemēru, kuram tu nepiekrīti!

**Izlasiet faktus par notikušo koncertu!**

Skolas 30 gadu jubilejas koncerts.

Piedalās skolas koris, deju kolektīvs, teātra pulciņš un citi kolektīvi.

Zāles dekorācijas veido 7. klases brīvprātīgie, budžets 70 eiro.

Koncertu vada skolas pašpārvaldes prezidents un viņa māsa no 3.a klases.

Koncertā piedalās 100 viesi – skolēni un skolotāji.

Koncerts ilgst 75 minūtes.

**Izvēlieties vienu emociju un veidojiet vēstījumu tā, lai nodotu un radītu šo emociju vēstījuma saņēmējiem!**

<b>VILŠANĀS</b>	<b>AGRESIJA</b>	<b>SAJŪSMA</b>	<b>DUSMAS</b>
<b>PĀRSTEIGUMS</b>	<b>NIKNUMS</b>	<b>APJUKUMS</b>	<b>DOMĪGUMS</b>
<b>PRIEKŠ</b>	<b>BAILES</b>	<b>UZTICĪBA</b>	<b>SKUMJAS</b>
<b>GARLAICĪBA</b>	<b>RIEBUMS</b>	<b>IZBRĪNS</b>	<b>INTERESE</b>

Ziņu sižetā jāietver (visi elementi vai daži):

- 1) žurnālista ievadvēstījums;
- 2) viena aculiecinieka intervija;
- 3) koncerta norises fragmenti, kas izvēlēti, lai radītu konkrēto emociju (etīžu, fotogrāfiju vai vārdiska apraksta veidā);
- 4) žurnālista kopsavilkums.